

Enkele ‘verklarende opmerkingen’ bij het lezen van 1 Kor. 11 : 1 – 16

1. Weest mijn navolgers, gelijk ook ik van Christus!

Paulus maakt de overstap naar een nieuw thema. Na de gehuwden te hebben aangesproken (hfdst.7) en de sterken (8-10) richt hij zich nu op de vrouwelijke gemeenteleden, die de overgeleverde orde van het gemeentelijk leven in gevaar brengen! Hij roept op om ook, voor wat de christelijke levensstijl aangaat, in het apostolische spoor te wandelen. Niet als betweter, roept hij op maar in opdracht van zijn Zender. In navolging van Christus! Conform de traditie van Christus!

2. En ik prijs u, broeders, dat gij in alles mij gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik die u overgegeven heb!

P. leeft in de herinnering voort (Hebr.13:7) als een van God gezondene! Ze volgden zijn geloof, zijn christelijke levensstijl. Hij had een voorbeeldfunctie! En niet tevergeefs! Door zijn bemiddeling heeft de gemeente deel gekregen aan Christus en het in Hem verschenen heil. Door zijn bemiddeling verneemt de gemeente hoe zij bij haar Heere en Zijn redding kan blijven. P. was ‘uitzetter en bewaker’ van de heilige apostolische traditie! Een traditie, die niet volledig bewaard is gebleven en dus bij ons ook niet volledig bekend kan zijn!

Wel kunnen we uit dit schriftgedeelte opmaken, dat er binnen de samenkomsten van de (huis)gemeenten ruimte was voor vrije Geestes-uitingen, tot uiting komend in de gave van het gebed en het profeteren! Ook vrouwen namen daaraan deel, wanneer zij bedeed waren met de gaven van de Geest.

Er werd voor hen geen blokkade opgeworpen! (Gal. 3:20)

Wel waren er enigen onder hen, die deze vrijheid te buiten gingen en zich boven het gewone leven uittilden en zich daarmee boven de traditie stelden.

Met name door hun kleding en haardracht!

Paulus voelt zich geroepen om ook op dit punt orde op zaken te stellen. Hij doet aan grensbewaking. Hij ziet hier grote gevaren. Gevaren van ordeverstoring. Van losbandigheid in plaats van vrijheid! (ds. C. den Boer)

3. Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het Hoofd is van iedere man, en de man het hoofd der vrouw, en God het Hoofd van Christus!

Ik wil dat gij weet: Let op, neem ter harte! De uitspraak zelf valt in drieën uiteen, maar deze drie onderdelen zijn verbonden door het woord: hoofd!

Er is orde bij God! Orde in de schepping, orde ook in het gemeentelven!

De man is onderworpen aan Christus. Die is zijn bron, initiatiefnemer en oorsprong! Hij mag Christus representeren. De vrouw komt voort uit de man, (vs.8), ze is geschapen om de man, afgestemd op hem!

De vrouw kan in en op zichzelf bestaan, maar slechts dankzij het vooropgaan van de man. De man is gesteld om de vrouw voor te leven wat het inhoudt een afglans te zijn van de heerlijkheid van God, opdat zij op haar beurt met heerlijkheid en eer gekroond zal worden (Pop)

Paulus voegt hier nog aan toe: en het Hoofd van Christus is God!
Alles wat Christus is en heeft, is ontleend aan God Zelf!
Dit alles komt tot uiting in een symboliek binnen de christelijke gemeente.
In hoe men bidt en profeteert.
Dat werkt P. uit in vers 4 e.v.

4. Iedere man, die bidt of profeteert, hebbende iets op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd!

Een biddende man droeg geen hoofdbedekking. Alleen bij rouw werd door de man een hoofdbedekking gedragen (Esther 6:12). Als afspiegeling van Christus hoeft hij geen bedekking op zijn aangezicht of hoofd te hebben! In tegenstelling tot Mozes, die zijn gezicht, waar de heerlijkheid van God afstraalde, bedekken moest, zal de biddende en profeterende man met een aangezicht, waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid des Heeren weerspiegelen! (vs. 7 en 2 Kor.3:18) Het ongedekte hoofd van de man is zijn heerlijkheid!
Bidden en profeteren met gedekt hoofd betekent dan ook, dat hij zijn hoofd schande aandoet! Hij werpt een blaam op zichzelf!
Bij de vrouw ligt het anders:

5. Maar iedere vrouw, die bidt of profeteert met ongedekte hoofde, onteert haar eigen hoofd!

Paulus sluit hier niet aan bij een algemeen gebruik! Noch onder Joden, noch onder Grieken was het dragen van een hoofdbedekking gebruikelijk. Ook het dragen van sluiers, is een gewoonte die teruggaat op Mohammed, maar was ten tijde van het N.T. niet het algemeen joodse gebruik!

Paulus geeft hier dus, herinnert aan aanwijzingen, die haaks staan op algemeen gebruik! Gij geheel anders! Niet om de vrouw te discrimineren of te vernederen, maar veelmeer vanuit heilshistorische overwegingen. *De vrouw, die blootshoofd bidt en profeteert, geeft haar eigen glorie prijs. Het ontblote hoofd berooft haar van iets, wat zij juist bewaren moet: haar vrouw zijn. Zij gaat dan staan op een plaats, waar God haar in de goedheid van Zijn heilsplan niet wil laten komen! Zij is bestemd het leven te leven, dat de man als haar hoofd voor haar openlegt, waarin hij haar voorgaat en dat hij haar voorleeft! (Pop)*

Door blootshoofd op te treden verraad zij haar vrouw-zijn en legt zij het symbool van de heerlijkheid van de man te zijn, naast zich neer!

5b. Want het is een en hetzelfde, alsof haar het haar afgesneden was!

Een vrouw zonder hoofdbedekking is als een vrouw, die kaalgeschoren is!
En dat doet toch niemand! Dat tast het vrouw-zijn aan! Aan zo'n denkbeeldige vrouw maakt een vrouwelijk gemeentelid zich gelijk, als zij evenals de man met ongedekte hoofd bidt of profeteert! Zij geeft dan haar vrouw-zijn prijs en dat is in strijd met wat God in Zijn heilsplan haar heeft toegedacht!

6. Want indien een vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het lelijk is voor een vrouw geschoren te zijn, of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke!

Als een vrouw bij het bidden en profeteren haar hoofdbedekking aflegt, kan zij nog wel een stapje verder gaan en haar hele hoofd kaal laten knippen. Op die manier poogt Paulus deze vrouwen ertoe te brengen, dat zij ervoor zullen terugschrikken de uiterlijke tekenen van het vrouw-zijn prijs te geven!
Een vrouw met kort geknipt haar wekte in Paulus' dagen blijkbaar de indruk van zich mannelijk te willen opstellen en het zich laten kaalscheren van een vrouw werd gezien als een teken dat zij lesbisch was! (ds. C. den Boer)

7. Want de man moet het hoofd niet dekken, aangezien hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid van de man!

De man is het beeld en de heerlijkheid van God. Hij lijkt op God en heeft de heerlijkheid van God te weerspiegelen, zodat men aan hem en zijn optreden zal kunnen gewaar worden, dat God licht is en in Hem geen enkele duisternis gevonden wordt!

De vrouw is de heerlijkheid van de man! Zoals de man in en van zichzelf geen heerlijkheid heeft, maar slechts Gods heerlijkheid kan weerspiegelen om daarin zijn bestemming te realiseren, zo heeft ook de vrouw in en van zichzelf geen heerlijkheid, maar kan zij slechts haar eigen bestemming (ten volle vrouw-zijn) realiseren door een afglans te zijn van haar man!

8 + 9. Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw is uit de man!

Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om de man!

Er is orde in Gods scheppingswerk. De vrouw is uit de man genomen.

Dat wil niet zeggen dat de man meer is dan de vrouw.

Ze zijn ieder weer anders! Een ieder heeft zijn of haar eigenheid!

De man is er om het beeld van God voor te leven!

Hij heeft God te vertegenwoordigen. Hij is er niet om de vrouw.

Zij is niet het centrum of doel van zijn bestaan.

Al is zij zijn heerlijkheid, zij is niet zijn uiteindelijke levensdoel (ds. C. den Boer).

De vrouw is er om de man. Hij is het centrum en doel van haar bestaan!

Zij mag voor hem en het zijne leven! In dit er zijn om de man ligt het wezen van de vrouw!

10. Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben, vanwege de engelen!

P. trekt een conclusie: Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben!

Vanwege het voorafgaande en 2. vanwege de engelen!

Wat wordt bedoeld met het woord 'macht': exousia!

Exousia wordt ook wel vertaald met: bevoegdheid, volmacht, vrijheid!

Wordt ook wel gezien als de letterlijke vertaling van het Aramese woord voor sluier! P. gebruikt dit woord vaker: 1 Kor. 8: 9.

Pop ziet in de bedekking van het hoofd *de autorisatie* van de vrouw. *Zoals een door de Geest biddende of profeterende man in het onbedekte hoofd het beeld van zijn hoofd-zijn vertoont, zo vertoont de biddende of profeterende vrouw in haar hoofdbedekking, dat zij de van Godswege gestelde orde respecteert en haar vrouw-zijn weet te bewaren. Juist deze hoofdbedekking geeft haar de bevoegdheid tot bidden en profeteren, want daarmee geeft zij te kennen, dat zij ook in het bidden en profeteren de plaats blijft innemen, die haar in Gods heilsplan geweest is.*

Zou zij haar hoofdbedekking afleggen, dan zou zij:

- a. haar vrouw-zijn verloochenen!
- b. De orde van Gods heilsplan verstoren;
- c. En in de gemeente de bevoegdheid tot bidden of profeteren verliezen.

Vanwege de engelen:

In 1 Kor. 4:9 heeft de apostel aangegeven, dat hij gelooft, dat engelen getuigen zijn van zijn vernederingen en lijden om zijn dienst aan de Heere. Engelen zijn blijkbaar op de hoogte van het reilen en zeilen in de christelijke gemeente. (lees ook Luc. 15:7). Engelen leven intens mee met het heilswerk van God op aarde. Vanwege de engelen zou kunnen betekenen: wat moeten de engelen er wel van denken als zij zien hoe in de gemeente Gods op aarde de vrouwen bij het bidden en profeteren hun hoofdbedekking afleggen!

11. Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder de man, in de Heere!

Man en vrouw hebben geen aparte autoriteit. Integendeel: man en vrouw zijn op elkaar aangewezen. In de Heere is de vrouw niet zonder de man en de man niet zonder de vrouw. Beiden leven door en in een en hetzelfde heil! In Christus zijn zij gelijk (Gal. 3 : 26). Samen vormen zij de ene gemeente van God!

12. Want gelijkerwijs de vrouw uit de man is, alzo is ook de man door de vrouw; doch alle dingen zijn uit God!

De man is geen grootheid op zich! Geen onafhankelijk wezen van de vrouw. Hij heeft evenzeer zijn bestaan te danken aan een vrouw. De één is niet zonder de ander! Beiden zijn uit God en danken hun leven aan Hem!

13. Oordeelt gij onder uzelf: is het betamelijk, dat de vrouw ongedekt God bidde?

De lezers mogen zelf hun oordeel geven. Hij verwacht dat zij met hem op één lijn zitten!

14 en 15. Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zo een man lang haar draagt, het hem een oneer is? Maar zo een vrouw lang haar draagt, dat het haar een eer is; omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven?

Paulus wijst op de gewoonte in die dagen, nl. dat de man zijn haar liet kort knippen en dat de vrouw het haar lang droeg. Of bedoelt Paulus met het woord 'natuur' iets anders? Scheppingsordinantie? Bijbelse richtlijn voor haardracht? Ds. C. den Boer merkt in dit verband op dat met het Griekse woord *fusis* vooral wordt bedoeld op het onder mensen algemeen geldende en niet op een altijd geldende natuurwet als scheppingsordinantie van God!

16. Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulke gewoonten niet, noch de Gemeenten van God!

Als iemand door wat ik over deze zaak gezegd heb niet overtuigd is en het dispuut erover wil voortzetten, dan heb ik hem nog slechts één ding te zeggen: wij wijzen uw gewoonte van het met ongedekt hoofd bidden of profeteren door vrouwelijke gemeenteleden af! Datzelfde doen overal de gemeenten van God (Pop).

Daarnaast is het zinvol om ook de Bijbelteksten te bestuderen, die ons oproepen om geen aanstoot te geven! Te denken valt aan: Rom. 14 : 7 – 13

1 Kor. 8 : 9 – 12

1 Kor. 10 : 31 – 33

Vragen, die kunnen helpen bij de bezinning:

1. Wat is u/jij in het Bijbelgedeelte onduidelijk?
M.a.w.: op welke punten wilt u/jij verheldering?
2. Wat wil de apostel ons in dit Bijbelgedeelte leren?
Wat is zijn scopus? (doel van de verkondiging)
3. Hoe zou het toch komen, dat de gemoederen bij de bespreking van dit Bijbelgedeelte zo gauw verhit kunnen raken? Wat is daarvan de oorzaak?

Zie voor een uitgebreider uitleg/commentaar:

Het boek van ds. C. den Boer: 1 Korinthe, hoofdstukken VII – XI, deel 2

Een goede bezinning en bespreking toegewenst!

Heruitgegeven te Lienden: 8 april 2009.

Ds. J. Niesing

